

Katslösa kyrka

55.4544, 13.6224

Katslösa gamla kyrka var en romansk kyrka som troligen byggdes på 11 eller 1200-talet, som bestod av långhus, kor och absid samt ett senare tillbyggt vapenhus i söder och ett torn i väster. Men de första historiska källorna angående orten är från 1300-talet.

Under första halvan av 1300-talet skriver sig riddaren och riksrådet Peder Jensen Galen till "de Katslösa". Vi vet inte om kungamakten haft något inflytande över byn, men på 1370-talet utövade kungen tydligt sin myndighet angående Katslösa, då kungen tilldömde hela byn med dess stenhus till Lunds domkyrkas byggnadsfond, den så kallade Fabrician.

Historiska beskrivningar om själva kyrkan går att studera från 1600-talet, då det berättas att den gamla kyrkan var byggd av gråsten, var tegeltäckt och hade ett klocktorn väster om kyrkan. Kyrkan hade tre målningar och på den södra sidan fanns två fönster. Förutom altare, predikstol och dopfunt nämns också de fattigas block och två ljusstakar av mässing. Golvet i kyrkan var av mursten. Kyrkogårdsmuren var uppmurad av gråsten, i denna fanns en port och i väster och i norr låg två kyrklängor.

På 1800-talet hade den gamla kyrkan förfallit. Den revs därför och en ny kyrka byggdes 1870 söder om den gamla kyrkan.

2018 renoverades kyrkan till det yttre. I tornet hänger en storklocka av malm gjuten av M&E Ohlsson i Ystad, och som skänktes 1928 av kyrkoherdens änka Emilia Wadstein, till minne av hennes make och son. Lillklockan som är bevarad från den gamla kyrkan, är även den av malm.

Altaret är tillverkat av trä när den nya kyrkan byggdes år 1870. Det träkors som tidigare stod på altaret ersattes på 1950-talet med en oljemålning på duk som visar Jesus i Getsemani. Träkorset finns bevarat i kyrkans torn.

Den åttasidiga predikstolen i korets nordvästra hörn är i renässansstil, med apostlarna och deras symboler utskurna i trä. Det berättas på 1600-talet om en förgylld predikstol, som vi vet under första hälften av 1800-talet var placerad på södra sidan. Vid nybygget av kyrkan skulle den bevaras, men enligt materialförteckningen tillverkades en ny predikstol.

Dopfunten som troligen är av sandsten är från 1100-talet. Varifrån det nuvarande mässingsfatet som är från 1500-talet, med det dåvarande tyska riksvapnet, den tvåhövdade örnen kommer ifrån vet man inte. Möjligen kan fatet vara tillverkat i Nürnberg. Ett likadant fat finns i Carl-Gustafs kyrka i Karlshamn i Blekinge och möjligen har de båda faten hört samman en gång i tiden.

Orgeln byggdes år 1896 av Rasmus Nilsson i Malmö och ersatte ett harmonium från 1883, som i sin tur hade ersatt ett psalmodikon från 1831, som var ett strängförsatt lådinstrument som spelades med en stråke likt en fiol, och som användes av församlingar som inte hade råd med orgel. Orgeln här som kostade församlingen 3 550 riksdalen är för övrigt en av få bevarade av en Skånske orgelbyggaren Rasmus Nilssons hand.

Det finns också uppgifter på en förgylld kalk och paten, vars äldsta delar var från 1600-talet. Enligt ett dokument ägdes de år 1958 av en privatperson i Jönköping. Nya inköptes på 1960-talet.

Källor:

Webb: Villie församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister

Bok: "Katslösa kyrka". Ulla-Karin Alsvold 2012.